

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats: 10 céntims.

[ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga.
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50.
Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50.

UNA QÜESTIÓ PUNXAGUDA

—Si 'ns toquéu ni un ral del sou
potsé 'us farém un cap nou!

MILITARS Y PAISANS

LESDE que s' parla de economías, la tessitura de la prempsa guerrera va pujant de tò. Com un exemple de les notes que s'donan, que ja no son el dò de pit, sino un verdader ronch de budells, aquí va un petit suelto que reproduheixo integralment y sense traduir perquè no perdi l' aroma, de un periódich del gremi, de *La Correspondencia Militar*. Se refereix à una de tantas reunions de coronels celebradas aquests últims días y en la que prengueren the. Diu aixís:

«Como que no tomaron más que té. Y entre sorbo y sorbo charlaron un rato.

»En los tiempos que corren no puede menos de parecer extraño que coman los militares.

»Abuso que no se puede dejar sin corrección.

»Poniéndolos á dieta.

»O comiéndoselos... caso de que se dejaren.

»Lo malo es que serían duros de pelar.

»Y puede que dieran con el cocinero en la olla.»

Per lo transcrit, calculin estimats lectors, com estan las coses de la terra y de la guerra. Los paisans demanen economías; en Romero Robledo s' compromet á establecirlas, y 'ls militars se reuneixen y menjan, com si volguessin demostrar que quan arribi 'l cas s' hi faran á mossegadas.

La situació s' va posant lletja. ¿Afluixa 'l govern? ¡Adéu economías! La bancarrota s' apressura, s' desancadena, amenassa arrastrar tot com una riuhada impetuosa.

¿Resisteix lo govern? ¿Vol fer l' home? ¿S' qudra davant dels militars? Llavors surgeix lo gran perill de que algú tiri 'l cuyner de cap á la olla.

iAh, si fossem rencorosos, quina alegria més frenética no tindríam en aquests moments!... Encarantnos ab los monárquichs y recordant la manera com van sacrificar la República á las sévas ambicions, los hi diríam:

—¿No vareu fer lo pronunciament de Sagunto, valentvos dels soldats? ¿No varéu crear una situació especial apoyada en la forsa del exèrcit? ¿No heu permés que l' heroe del garrofer sigués un poder ocult é irresponsable, disposat á girar y regir tota la política, al impuls de las sévas corassonades y á la mida del seu gust? Donchs aquí 'l teniu al mónstruo del militarisme, amamantat als vostres pits, engreixat per vosaltres ab la sanch del pais. Aquí 'l teniu, que apenas parleu d' escursarli la raccio 'us ensenya las dents, y amenassa saltarlos á la cara.

Y si fossem venjatius aixussaríam al mónstruo.

Pero no: ans que tot som patriotas, som lliberals, som democràtiques y sentim y lamentém que avuy existeixi encare, á titul de puntal de las institucions, una forsa que tendeixá sobreposarse á las decisions de las Corts, á la voluntat resolta del pais, sedent d' economias, famèlich de bona administració, hidròpich de dignitat. Som de aquells y ho dihem ben alt, que creuhen que l' exèrcit es pél pais y no 'l pais per l' exèrcit. Som de aquells que proclaiman y defensaran sempre la forsa del dret sobre la forsa de las bayonetes; la véu de la rahó sobre l' espatech de la artilleria. Lo govern podrá arronsar-se; nosaltres may.

Pero en mitj de las tribulacions que al pais afgeixen, y ja que la necessitat de las economias s' imposa ab tot rigor, un deber de justicia 'ns obliga á exigir que la merma del caldo del presupost, siga general per totas las classes del Estat.

Economías del rey á n' avall, per tothom.

Economias á la llista civil; economias al sou dels ministres; economias al capital de culto y clero; economias á la administració en totas las sévas esferas, supressió de classes passivas y en especial abolició de la cessantia que percibeixen los que han sigut ministres, més ministres, casi tots ells, com ho revela l' estat apurat á que han deixat reduïda á la nació.

Es molt just que qui demana sacrificis, comensi per ferne. La eloquència del exemple es la única eloquència persuasiva.

¿Se vol que 'ls militars que avuy s' alborotan cedeixin de la séva actitud amenassadora? Que sigan los paisans que cobran del pressupost los que donquin la primera prova de patriotisme. A la abnegació respondrán ab l' abnegació, al sacrifici ab lo sacrifici.

D' altra manera estem en vigilias de presenciar la asquerosa lluya per la tallada. ¿Qui se l' endurá? Aquell que tinga la mà més lleugera per atraparla y las dents més fortes per sostenerla. Y la tallada es carn viva del país: ja no té res que veura ab las institucions: es sustancia, honra y dignitat de la patria, posades avuy al cantell del precipici pels partits monárquichs, que no van tenir avants prou enteniment per presentir aqueix desastre, ni tenen avuy prou resolució y prou abnegació per evitarlo.

P. K.

LA SENMANA ESPANYOLA

Set dias té la senmana
y son tan afortunats,
que á calamitat per dia
forman set calamitas.

* * *
Los dilluns los rius s' engrescan,
s' insubordinan del tot
y cubreixen camps y vinyas
de sorra, pedras y llot.
¡Ves qui ho podia preveure!
¿Cóm ha estat? ¿cóm ha sigut?
Sols se sab qu' entre 'ls pagesos
qui gemega ja ha rebut.

Lo dimarts un vent terrible
desplegant los seus furors
estrella contra las rocas
tres barcas de pescadors.
Cadavres sobre las ayguas...
crits y planys per totas parts...
viudas y orfens... ¡Pero, arriba!
Ja havem passat lo dimarts.

Lo dimecres dos trens xocan
perque 'ls frenos no van bé,
perque han donat mal las senyas
ó... perque havia de sè.

S'arma una gran saragata,
baixan las Fransas ó 'ls Nòrts,
s' obra un forat bastant fondo
y... ja hem enterrat los morts.

Lo dijous á Zaragoza
ó á Valencia... ó al Canyet
hi ha un moti, y 's tiran tiros...
y 'l perquè ningú 'l diu net.
Presons completament plenas,
quatre ferits, tres caps nous...
Pero no hi ha qu' espantarse;
tot just estén á dijous!...

Lo divendres los ministres
celebran gran reunio
ab lo laudable propòsit
de salvar la situació.
Fuman uns quants cigarrillos,
parlan dos horas ó tres,
troben que aixó no té cura...
y al cap-davall no fan res.

Lo dissapte á primera hora
un senyó administradò
s' evapora ab deu mil duros
ó ab cent mil... ó ab un miliò.
Surten civils á buscarlo,
polissons, carrabiners...
pero està clar qui l' atrapa
á un que fuig ab tants diners!

Lo diumenge cau en Cánovas
ó 'l tipo que s' troba a dalt,
y tothom reb la noticia
ab satisfacció especial.
Mes á continuació 'ns dihuen
que ha pujat en Xò ó en Gò,
que ha inaugurat lo seu mando
doblant la contribució.

* * *
¿S' han acabat ja las penas?
¿Pensan ara respirar?
Pues nò, que 'l dilluns ja apunta...!
y hem de tornar á comensar.

C. GUMÀ.

AVANT de la situació espantosa
que estém atravesant, lo partit
fusionista ni gosa á piular. Tot
hom espera un acte d' energia y
ell està com mort, no sabent si
bregar novament per alcansar
lo poder, temerós de trobar lo
caldo del presupost ayqualit y
sense sustancia.

Bé deya aquell que deya:

«Té lo partit fusionista la particularitat de que no
serveix per res: ni per governar, ni per l' oposició.»

Lo de Jerez té verdadera gravetat, es impossible deixarlo de reconeixer.

Aquells successos son fills principalment de la ignorància y de la miseria.

Las malas herbas creixen sempre en los camps incults y pobres. Y així com la culpa no es de la terra sino del pagès que la té abandonada, la culpa de successos tan lamentables com los de Jerez correspon de plé al abandono y á las iniquitats dels mals gobernats.

Ha mort á Madrid lo general Daban, que sent brigadier se posà á las ordres de Martinez Campos, realitzant lo pronunciament de Sagunto.

Un militar dels que avuy están cremats deya aquest dia:

—Al cap de vall, per no tenir que arrepentir-se de certas coses, fet y fet val més morirse.

Vaja, ja tenim governador nou. Se diu Ojesto, y ve de Valencia.

Vivanco s' ha gastat en molt pochs mesos, ¿se desitja saber quan temps durarà l' Ojesto?

Es bastante difícil presumirho. Aixó depén exclusivament de las pantorrillas en que s' apoyi.

De totes maneras es digne de senyalarse un síntoma molt significatiu. Ojesto no volia venir á Barcelona de cap manera. Deya que á Valencia hi estava divinament y no se'n volia moure. Per decidirlo ha sigut menor que 'l govern tregués lo Sant Cristo gros. «O á Barcelona ó la cessantia.»

Davant de aquest dilema 'l Sr. Ojesto ha optat per Barcelona. Pero ve ab pór. Xufias per xufias s' estima més las de tot l' any que 's cullen á Valencia, que no las que s' produxeixen á Barcelona 'l dia primer de maig.

En fi, ciutadans: sigan las unas, sigan las altres, bon profit li fassin.

La sarrassina qu' entre 'ls militars han promogut las projectadas economias de 'n Romero Robledo, y 'l perill en que ha posat á certas coses, suscitan avuy lo recort de aquell famós rétol que va colocar sobre la fatxada de un edifici públic de Madrid, llavors de la Revolució.

Me refereixo al rétol aquell que deya: «Cayó para siempre, etc., etc.»

Donchs bé, que ningú taxxi de inconseqüent á Romero Robledo: á l' any 1868 lo va escriure; á l' any 1892 se disposa á practicarlo.

Ha tardat molt; pero hem de confessar que ho fa bé.

Quan en Canalejas va venir á Barcelona, estava visiblement trabat. En Sagasta l' havia indicat qu' era precis que tingués molt compte en anticipar declaracions proteccionistas que poguessen comprometre al partit. Y en Canalejas va mostrarsec obedient y escrupulos fins al extrém.

Se celebra á Madrid un meeting libre-cambista, y allà van desesperats en Moret, en Puigcerver y altres prohoms del partit liberal, donant sortida á las manifestacions més extremadas. En Sagasta se'n plany; pero ha de tragat saliva.

Aquí tenen un jefe de partit que s' deixa dominar pels que sustentan las ideas me nos convenientes a pais.

Afortunadament, tal van las cosas, que ja no li queda temps de tornar á pujar al candelero, á lo menos dintre de la monarquia.

En Cánovas als republicans:

—Ajudeume en nom de la patria á conjurar la crisi que 'ns amenassa.

Per la mèva part proposo que li prestem lo mateix apoyo que 'ls actuals conservadors van dispensar l' any 73 á la República.

Es de bona llei pagar á tothom ab la mateixa moneda.

Cinch cardenals francesos han publicat un manifest contrari á las tendencias democràtiques de la República francesa.

Confessém que si 'ls cardenals cantan ab tó rabiós, lo govern se'n té bona part de culpa.

¿Vol que 'ls cardenals cantin afnats? Suprimeixils per un quant temps lo panis de la menjadora.

CARTAS DE FORA.—Son varias las que hi rebut de distints corresponents queixantse de no haver rebut á temps los paquets d' exemplars de nostre semanari, á pesar de haverlos depositat al correu ab la puntuatilitat acostumada.—Senyors empleats del ram, èvolen fersos l' obsequi de posar una mica mes de cuidado en l' expedició dels paquets, per evitarnos semblants perjudicis que lamentim ab tota la ànima?

.. L' ensotanat de San Quinti continua empennyan-se en tenir entrada al domicili de una malalta que retassa 'ls seus ausilis. Ara ve dihent que las angustias de la enfermetat que sufreix son degudas á no haber rebut los sagraments. Si l' ensotanat de San Quinti, temps enrera no hagués portat als tribunals al fill de aquella dona, pél crim de no haverse tret la gorra al pas de una professó, avuy tal vegada no seria objecte del legitim ressentiment de una mare. Després de tot no es ella qui s' ha de confessar, sino ell, que tot y dihense ministre de una religió de pau y caritat, va

portar á un jove als tribunals per una frusleria que no val la pena.

L' home negre de Belvey, ressentit per l' acciò que van tenir los missioners que anaven á escandalizar aquell pacific poble, ha comparegut devant del Jutge municipal, ab la pretenció de que 'ls joves que mes van divertir arrebohan la fatxada de la iglesia, li fassin una porta nova, li fassin uns banchs de pedra picada, li reformin una escala, li emblanquin la fatxada de la casa rectoral, y que per postres sufreixin 8 dies de arrest. Los joves denunciats han respost que ells se contentaran ab que 'l rector los hi fassi una casa nova, y lluny d' arrestarlos li daran las gracies.—Lo mateix individuo que 's negà á batejar una criatura, ara no fà més qu' enviar recados als padres d' ella diuentlos que ja està conforme en remullar el caparró. Pero 'ls pares li contestan que ara fà massa fred y que no volen que 's costipi. No està mal que algú ensenyi al home negre á tenir una mica de formalitat.

Continua l' ensotanat de la Bisbal del Panadés, predicant contra 'ls republicans, ab motiu de lo qual ha deixat en pau als fadrins y á las fadrinas que assisten als balls, y que fins ara eran objecte de las censuras y atachs de aquell sant varò, al qual comensan á dirí, ignoro per qué, Mossén Sani Saná.—De manera que la juvenalia té molt que agrahir als republicans de la Bisbal.

La escena á Vallcanera: se celebrá la festa de Santa Eulalia y 's ballaren sardanas á la Plassa. Lo rector del poble, acompañat del de Riudarenes, y un nebó seu, compareixen á presència 'l ball. Un jove molt tranquil diu en aquel moment dirigintse als músichs.—Toquéune una pels paxuts. Al sentir això l' ensotanat de Vallcanera s' encara ab lo jove diuentli que si 'l tornava á sentir era capás de desferli la cara á bofetadas: que tenia mes honra ell á la cara que 'l jove á las solas de las espadanyes: que no tenia inconvenient en treure la solana, y que ja podia sortir quan volgués. Naturalment lo jove va obrar ab la deguda prudència evitant l' escàndol que volia promoure l' ensotanat. ¿No es vrialat que sembla impossible que ab un geni aixis puga criarse tanta panxa?

AB ACOMPANYAMENT DE TIMBAL

—Tú veurás baixá 'l termòmetro,
veurás hasta baixá... 'l pà:
lo que may veurás que baixi
es lo sou dels mili... —¡Plám!

—Si busca féconomias,
lo govern ha de pensar
que pot ferlas allí hont vulgui,
menos entre 'ls mi... —¡Plám-plám!

—No 't fassis mestre d' estudi
que aquests no cobran may:
per anar corrent de pagas
has de ferte mi... —¡Plám-plám!

—Sempre que 's parla del deficit
tots ho senlen tremolant:
l' únic que no sol sentirho
es l' orella mi... —¡Plám-plám!

—Toca 'l bombo, toca 'l orga,
toca 'l que vulgas tocar;
pero... jay de tú si tocas
la paga dels... —¡Ra-ta-plám!...

UN QUINTO.

ENDAVANT LAS TRAMPAS

LEGUEM lo ram y resignemnos á morir com á ratas enmatzinas.

Tot allò de visurar los articles de menjá y beure, s' ha deixat corre.

Es á dir s' ha deixat corre... no tant; pero ja hi ha concejals que no ho volen y fan lo possible

perce no puga portar-se á cap.

Y no s' hi portarà, mentres no cambien los vents.

Estich per creure que sense fer traficas, ningú podrà ser taberner, ni adroguer... ni concejal.

Per xó ells ab ells s' ajudan.

¿Ab quina cara un regidor que n'ha sortit per medi de la trampa y de la falsificació, ab quina cara ha de perseguir las falsificacions y trampas dels negociants en comestibles?

Això si no 's dona 'l cas de que un arribi á ser sofisticador com á concejal y sofisticador de menjars y begudas. tot en una sola pessa.

—¿Qué n' hi ha de regidors d' aquests?

—No ho sé; pero suposin que n' hi hagues algún. Vejin á aquest home qui li dona entenen qu' es necessari inspeccionar lo pes y calitat dels articles que despatxa en la seva botiga!...

Es lo mateix que si al butxi li parlessin de suprimir la pena de mort.

Hi ha una idea antiga, y en apariencia reaccionaria, que á mi sempre m' ha agrat.

Aquella que tendeix á impedir la entrada en las cor-

poracions municipals á tots los que 's dedican á negocis de pes y mesura.

Pero es això; hem quedat en que 'l progrés y la civilisació han borrat las diferencies de casta... y gracias a aquest progrés y aquesta civilisació 'ns hem trobat alguns cops ab los ajuntaments plens de taberners... y 'l vi ple d' ayqua.

Y apuradament, jo encara no sé si això es un bê o un mal.

Acostumals com estém de tota la vida á no menjar ni beure ni respirar sino cosas falsificades, i qui sab lo que succehiria si en un moment dat la nostra alimentació se convertís en pura, sana y de primera!...

Potser no se 'ns posaria be y 'ns n' aniriam á can Taps, com aquellas criaturas que diu que 's moren... de massa bonas.

Jo casi m' inclino á créurelo, porque fet y fet, lo mon es un encadenament fatal.

Si no s' adulteressin los aliments, una de dugas; ó 'ns moririam per excés de salut, ó 'ns convertiriam en homes de debò.

Y si 'ls homes fossin de debò... jadios trampas de tot general! jadios ajuntaments inútils! jadios gobern per judicials! jadios... daixonsas y dallonsas!...

Tal vegada, 'ls regidors barcelonins, que tien cosas á la inspecció dels aliments ja ho han fet per xó. Seria qüestió de preguntals'hi.

FANTÀSTICH.

UN DESCUBRIMENT

OME previngut—diu l' adagial per dos. Per xó jo vaig á prevenirlos.

¿Tenim lo trancasso á Catalunya? ¿No li tenim? ¿Ha vingut ja? ¿Està per venir encara?

Aquestas preguntes cadascú se las contestarà del modo que tinga per convenient: pero per si ó per nò, bo es que s'apigan com y de quina manera comenza 'l tal trancasso. Això es lo que acaba de descubrirse.

Un diari holandés ho ha divulgat. Y no 's pensin un diari de la flamarada, d' aquells que tenen lo dit al ull dels capellans, sinò un periòdic científich y catòlic per anyadidura.

Los que corren més perill d' agafar lo trancasso, son las personas que van á missa sovint.

Fins ara 'ns havíam cregit que les iglesias eran uns llochs d' oració y reculliment; no señoys, son caus de microbis.

Siga per falla de ventilació, siga perque 'ls locals religiosos son generalment frets, siga per l' aglomeració de personas que allí sol reunir-se, lo cert es que s' ha observat que anar á missa y agafar lo dengue es tot hui.

Los mejies holandesos, quan los cridan pera visitar un malalt, diu que desseguida li preguntan:

—Va anar á la iglesia ahir voste?

—Si senyor.

—Pues no parlém mès: tè 'l trancasso. Sobre tot los dilluns, diu que las invasions augmentan d' un modo extraordinari. Y es perque 'l diumenge molts desocupats solen passar un rato á la iglesia.

Ab això ja ho saben. Si no volen tenir lo trancasso, no vajan a missa. Dèu es bon home y probablement no s' enfadarà de que 's guardin la salut.

Per ara, mentres duri aquesta malura, res d' anar á la iglesia.

Y molt ménos á la de la Funxa. Sobre tot si son noyes guapas.

F.

UE tota aspiració al restabliment de la monarquia francesa es una gran insensatés, ho revela la resolució que ha pres lo Comte de Paris de no gastar ni un céntim més en aqueixa mena de aventuras.

De manera que no sols es morta la monarquia francesa, sino que además fins se li ha tancat la caixa.

A un redactor de la Dinastía que fà l' ofici de conservador sense serho, l' atacavan per la seva gran versalitat, y deya:

—Jo faig lo que fà tothom. Pertanyo á La Dinastía pels dinàs. Ara per lo que toca á la tia tant se me 'n dona!

Una economia positiva

De la mateixa manera que 'ls Ajuntaments s' encaren del pago als pobres mestres d' estudi, podrà encarregarse 'ls del pago als capellans.

De aquesta manera si aixis y tot ens moriam de gana 'qué 'n portariam pochs de capellans al enterrament!....

A Andalusia agitacions anarquistas, terrors, sobre-salts y sustos.

A Bilbao huelgas imponentes, cops de pedras, tiros, morts y ferits.

A Madrid banquets militars, protestas, queixas y amenassas.

Espanya comensa á semblar un' olla de cols; un' olla de cols... sense cols. A lo menos son moltissims los que ni cols tenen per alimentar-se.

Trobantse en un banquete de fabricants, lo senyor Sallarés, de Sabadell, en lo moment dels brindis, va descantellarse resant un pare nostre.

Vels'hi aquí un verdader proteccionista de la indústria de la llana.

A Salamanca ha fugit de casa seva en companyia de un capellà molt curro una nena jove y guapa.

Això no te res de particular ¿veritat?

Son coses que la vocació las fà fer.

Hi ha qui per ser majordona tira al dret sens vacilar, mal degui quedar per tia.... dels nebots del capellà.

Manera de interpretar abreviaturas.

Una que usa molt es sens dupte la que emplea las següents lletras: S. M.

Un monàrquic dirà que diu: Su Magestad.

Un militar dirà que diu: Sanidad Militar.

Pero pel país contribuyent no pot dir res mes que: Sin Moneda.

En Romero Robledo que va fer entrada de caball sicialia prometentse fer las mes grans economias, avuy que 's troba á la estacada y veu als militars reganyant las dents. s' arronça y 's fà endarrera.

Això no quita que siga un andalús dels mes salats que corre.

Pero ja se sab, per bona que sigui la sal, ab un vás d' ayqua 's disolt.

En Pidal al fer un discurs davant de la reyna regent, va dir que te 'l poble espanyol uns vínculs sumament apretats.

En efecte: 'ls vínculs aqueixos los te entortolligats al coll y en forma de dogal. Y que 'l apretan de ferm ho demostra lo temps que fà que 'l poble espanyol està trayent un pam de llengua.

Ha sigut nombrat arcalde de real ordre de Vilafranca del Panadés, lo senyor don Josep Cols y Artigas.

Ja ho veuen los vilafranquins: en Cánovas, los tracta á tots de pagesos.

Per allò que diu lo ditxo: «Al pagés doneuli cols.»

A Roma ha ocorregut un de aquests días un fort terremoto, que va sembrar lo pànic en aquella capital.

M' agradaria tenir franquesa ab la Divina Provïdència per demanarli que m' enterés de una cosa:

—¿Per qui anava 'l terremoto? ¿A qui avisava? ¿Al Papa Lleó XIII ó al rey Humbert?

Vels'hi aquí l' inconvenient de viure en una mateixa ciutat los representants de dos principis tan oposats com los que simbolisan aquests dos personatges. Impossible perjudicar al un sense fer mal al altre.

—No han vist lo drama del senyor Bordas, Ateos y creyents? L' autor se proposa combatre obertament al ateisme; pero, com acostuma á succehir, li surt lo tret per la culata.

Lo protagonista, qu' es un ateo convensut, viu ab tranquilitat y calma, fins y à tant que un abat traballa per imbuirli las creencias religiosas. En aquest punt, comensa á perdre l' aplom.

Desde l' moment que creu se desespera y 's pernabat que no sembla sino que li hajen donat la bola. Pochs moments després, se dirigeix á la iglesia á resar, y un seu amic l' assassina.

De manera, que no creyent no aniria á la iglesia, y no anant á la iglesia, no l' assassinarien.

Mirada aixis la cosa, resulta que l' autor de Ateos y creyents, anant per llana ha sortit esquitlat.

Al govern civil.

L' Hereu Pantorillas al pendre possessió interinament del càrrec de governador de Barcelona, va cridar als representants de la premsa diaria, diuentlos:

—M' hi permés cridarlos perque 'm favoreixin ab la seva ajuda.

Un periodista que ab tot fà broma, va dir ab veu baixa:

—Una ajuda demana? ¡¡Quina llàstima que no ha guém portat la xeringa!!...

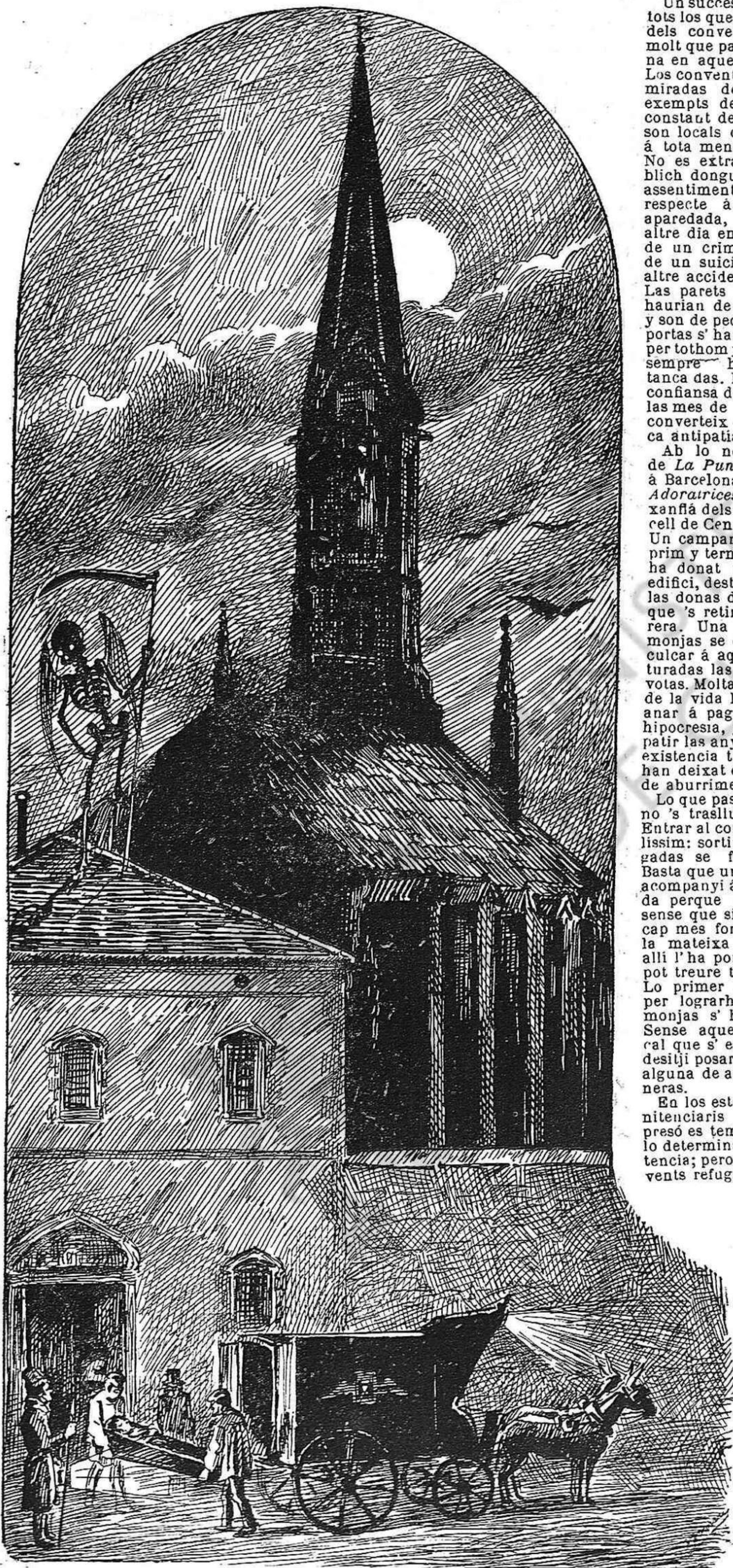
Deya aquest dia un reformista:

—Es necessari que se 'ns concedeixi tot lo que demaném; pero tot enterament.

Y després de una petita pausa, afegia:

—Fins ara 'ls conservadors han afusat mentrens nosaltres remullavam; es indispensable qu' en lo successor afeitem nosaltres y 'ls conservadors remullin.

LOS MISTERIS DE LA PUNXA

Extracció del cadàver de Dolores Paredes à altas horas de la nit.

Un succeix misteriós com tots los que ocorren dintre dels convents ha donat molt que parlar a Barcelona en aquells últims dies. Los convents tancats a les mirades del públic y exempts de la inspecció constant de les autoritats, son locals que's prestan a tota mena de misteris. No es estrany que'l públic dongui un dia fàcil assentiment als rumors respecte a una monja aparedada, y cregui un altre dia en l'existència de un crim, al tractarse de un suïcidi ó qualsevol altre accident desgraciat. Las parets dels convents haurian de ser de cristall y son de pedra picada: las portes s'haurian de obrir per tothom y permaneixen sempre hermèticament tancadas. De aquí la desconfiança del públic, que les mes de les vegades se converteix en la mes franca antipatia.

Ab lo nom antípatic de *La Punxa* es coneix a Barcelona'l convent de *Adoratrices*, situat en lo xanfí dels carrers de Consell de Cent y Casanovas. Un campanar gòtic, alt, prim y terminat en punta ha donat nom a aquell edifici, destinat a albergar las donas de vida ayrrada que's retiran de la carrera. Una comunitat de monjas se dedican a inculcar a aquelles desventurades las pràctiques devotes. Moltes d'elles fugen de la vida llicenciosa per anar a pagar tribut a la hipocrisia, y tal volta a patir les anyoransas de la existència turbulenta que han deixat en un instant de aburriment.

Lo que passa allà dintre no's trasllueix a fora. Entrar al convent es faciliissim: sortirne moltes vegades se fa impossible. Basta que una persona hi accompanyi a una albergada porque allà's quedí, sense que sigui menester cap mes formalitat. Pero la mateixa persona que allí l'ha portada ja no la pot treure tan fàcilment. Lo primer que necessita per lograrlo es que las monjas s'hi conformin. Sense aquest requisit ja cal que s'espavili 'l que desitgi posar en llibertat a alguna de aquelles presoneras.

En los estableixements penitenciariis del Estat, la presó es temporal, segons lo determinat en cada sentencia; pero en aquells convents refugis, destinats a

la salvació de les ànimes perdudes, la presó pot ser perpetua. Del convent al cementiri.

Tal es lo que ha succeixit ab una de les albergadas.

Ha sortit del convent; pero ha sortit cadáver. Lo públic de Barcelona y en especial los veuhins del estableixement, han vist ab gran estranya los procediments misteriosos que s'han observat en la extracció del cadáver de Dolores Paredes. La premsa que per calmar l'excitació pública acudi a conferenciar ab la mare superiora, se'n endugué xasco: la mare superiora deciará que tot lo que tenia que dir ja ho havia contat a un periòdic: y aquest periòdic es *El Correo Catalán*. Ab tot això l'ca iáver de aquella infelis no podia ressucitar, ni podia contar a ningú 'ls móvils que l'haguessen induida a apelar a la desesperada solució del suïcidi, si es que realment s'hagués suïcidat.

Aixis ho pretenen las monjas. Pero ¿per qué havia de suïcidarse? Confessan las monjas que la estimaven molt, que no tenian d'ella la mes mínima queixa, que ellà per la seva part la tractavan be, y que la Dolores Paredes se mostrava alegre y contenta. ¡Contenta y alegre y se suïcidat!...

¿Y com? Demana per anar a la necessaria y precipitantse desde una finestra, sense deixar rastre de que hagués tingut tan funest pensament. Ni la comunitat, ni las demés albergadas s'adonan en un principi de res, y això que fins per anar al excusat, segons s'ha dit, algú las hi acompaña; y això que a la que hi està mes de deu minuts, se la crida perque surti. ¿Com se comprén que la Dolores Paredes, si tals costums se segueixen en la casa, logrés suïcidarse y ningú se'n adonés? Primer misteri.

A las set del vespre van las reclosas a la capella, y al passar la porta una *hermana* las conta. ¿Com s'explica, si tal pràctica s'observa, que no's notes en aquell moment l'ausència de la suïcidada?... Segon misteri.

La morta fou trobada al pati estanallada, ab lo cràneo destrossat. Tenia 22 anys, era andalusa y guapa. Havia viscut amistansada ab un home, que després de deixarla en lo convent se'n entornà a València de ahont procedia. ¿Es que l'infelis estava ja arrepentida de veures presa de aquell modo, sense haver comès cap delicto?

Si'l suïcidi es cert, com pretenen las monjas, aquí s'presenta un exemple dels fruixos que pot produir la pràctica de aquest sistema que intenta curar una de las mes asquerosas llagas socials per medi de les pràcticas religiosas. ¡Quàntas infelisses pecaforas en lloc de trobar allí 'l consol que esperavan, troban sols la desesperació, l'frenesi, l'ànsia funesta de fugir de un mon ple de indignitats, de sufriments y de misèrias!...

Crech que'l cas que ha donat lloc a tants comentaris hauria de obrir los ulls de las autoritats.

Los misteriosos convents tal com avuy existeixen son un verdader contrassenyal. Obrinse las seves portes y permaneixin baix la inspecció continua de las autoritats. En plé sige de las llums no's pot consentir que únicament dintre dels convents reinin la fosca y 'l misteri.

J.

CUENTOS

En un estableixement termal, ahont per matà 'l temps se juga a la ruleta, hi ha un matrimoni que 's disposa a tentar la sort.

Un jove que s'interesa per la bona fortuna d'ella, li diu:

—Senyora: ¿vol escoltar un consell y guanyará?
—Ab molt gust: digui.

—Las senyoras guanyan sempre que apuntan al número dels seus anys.

—Llavoras van déu duros al vinticinch.

La ruleta funciona y surt lo número 31. En vista de lo qual, lo marit murmura ab melancolia:

—¿No veus, dona? ¡haguesses dit la veritat!...

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

Ciutadans J. M. Llorens, Marqués de Lapa, P. Grós, Pep de las Sopas, P. Romagosa, J. Climenti, Un trapassona, F. Rius, J. Nicolau J., J. Escolà del Vendrell, P. Adrià, J. Soler Vila, P. Colomer, J. Met S., J. Salau, Rasca-tripas y Minaix.—Lo que 'ns envian aquesta setmana no sà per casa.

Ciutadans Narcís Cristià, S. Adnolam, Cinter Barrera y Cargol, Dolors Mont, J. P. Mata-morts, C. Julià Busquets, Un Estudiant, V. Arrobi, Un del Vendrell, M. B., A. Tilop, P. C. Llambroch, y J. Vilar B.—Insertarem alguna cosa de lo que 'ns envian.

Ciutadà J. Salleutag: Està bé lo que 'ns envia.—F. Pous: L' article resulta manso y desprovist d'interès.—A. F. Reig: La mateixa li dihim a vosté respecte al que 'ns envia.—J. Uson: Los versos están bé—Amadeo: Es fluxet—Joan Mallol: Idem, idem.—J. Abril Virgili: Esta molt bé versificada; pero la idea picaresca es tan descarnada, que no la concep-tuem publicable.—Follet: Ja sab que sempre 'ns honrarán tan vosté com lo seu amich ab los seus traballs. Envíhnio, donchis; pero procuria condensar tot lo possible, ja que las dimensions excesivas son sempre un inconvenient.—Emilio Sunyé: Gran part de lo qu' envia es aprofitable y miraré a d' insertarlo.—R. Puig Rigo: Lo que 'ns remen no 'ns serveix.—Mister Kiko: Gracias per l' envío del document.—S. Moro Tonto: No v' prou bé—P. P. T.: Ara está al pèl: lo publicarèm.—F. Llenas: Gracias per l' envío.—Lluís Salvador: La poesia v' bé; pero 'l final es massa naturalista.—Domingo Bartrina Cubinya: Rebutis los versos, qu' estan conformatos.—Hereu d' Horta: Los versos están bé, com de costum.

LOPEZ, editor.—Rambla del Mitj, 20.

BARCELONA — A. Lopez Robert, impresor.—Asalto, 63.